

EDUCACIÓ ■

Els jocs de rol, una activitat que pot anar més enllà de l'entreteniment

ECONOMIA ■

L'arriscada maniobra d'Elon Musk canviant la marca Twitter per X

OPINIÓ ■

Les temperatures, la calor i la informació

EL

MAGAZÍN

Núm. 290

Divendres, 18 d'agost de 2023

ELISENDA PALUZIE

"En aquests últims cinc anys la por ho ha condicionat tot"

ENTREVISTA

ELISENDA
PALUZIE

“No podem donar estabilitat a un Estat que no ens reconeix el dret a l'autodeterminació”

Ja fa un any i mig, aproximadament, que Elisenda Paluzie (Barcelona, 1969) va deixar la presidència de l'Assemblea Nacional Catalana. Però no la militància independentista. Ara és vicepresidenta de l'UNPO (sigles en anglès de l'Organització de Nacions i Pobles No Representats), a banda de la seva activitat acadèmica com a catedràtica d'Economia a la Universitat de Barcelona. Diumenge va pronunciar a Camprodon una conferència sobre el dret a l'autodeterminació.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Boi

S'acosta la Diada, que sempre és un examen per a l'independentisme. Aquest any, a més, coincideix amb un moment polític complex que pot ser una oportunitat o una trampa. Com ho veu, ara que no està en la primera línia?

La meua experiència de la Diada és que la gent sempre acaba responent més del que ens pensem. Espero que aquest any torni a passar. I així com a l'última Diada el que va mobilitzar va ser la pica-baralla amb el Govern i que aquest digués que aniria a la manifestació, espero que ara la ciutadania sigui conscient que l'independentisme té una clau important, després del que va passar a les eleccions espanyoles. Aquesta clau l'hauria de fer servir per ser absolutament exigent amb la seva classe política. I com que les manifestacions de la Diada tenen sempre aquest component reivindicatiu, que quedi clar que la gent no vol que s'abarateixi el somni.

A la conferència prèvia a aquesta entrevista ha recordat que, malgrat la carambola que li ha donat aquesta clau, l'independentisme va fer un resultat més aviat desastrós. Realisme, doncs?

El resultat de l'independentisme va ser dolent. Molt, per a ERC i la CUP, i força per a Junts. No perdre de vista això, significa també no perdre de vista que dels 700.000 vots aproximats que va perdre l'independentisme, ja s'ha calculat que uns 300.000 van anar directament l'abstenció. Són ciutadans molt decebuts amb el que ha anat passant al país de la tardor de 2017 cap aquí. A la Diada hi ha l'oportunitat que tant els que han anat a votar

partits independentistes amb poc convenciment com els que es van quedar a casa són la massa que s'hauria de mobilitzar.

En aquest moment no sabem si s'haurà arribat a algun acord d'investidura a Madrid. Més aviat sembla que no. Peròquina creu que hauria de ser la línia vermella, vostè?

No podem donar estabilitat a l'Estat si no se'ns reconeixen la condició nacional i el dret a l'autodeterminació. Si l'independentisme dona estabilitat a un Estat que ni tan sols ens reconeix, crec que entra en un carreró sense sortida de retrocessos –que, de fet, és on estem instal·lats– que el porta a la minorització. I a la pèrdua de la majoria a les properes eleccions al Parlament.

Per quina raó és important mantenir-la?

És important per al principi democràtic de l'autodeterminació. I l'estem acreditant des de 2012. La podem acabar perdent perquè s'ha perdut la confiança, perquè els partits independentistes han deixat de ser creïbles. Per recuperar la credibilitat, haurien de ser coherents amb el significat del que es va fer fins a l'octubre de 2017.

Una repetició electoral que doni una altra ocasió a la dreta, no hauria de fer por?

Sense por. Perquè el que ens ha passat en aquests últims cinc anys és que la por ho ha anat condicionant tot. La por al 155, perquè hem de tenir un govern efectiu. La por a la repressió, perquè no volem més presos... Tot això ens ha anat condicionant, de manera que l'únic que hem aconseguit és que l'independentisme perdés credibilitat, i qui s'ha reforçat ha estat el PSC, que era un pseudocadàver polític al bell mig del procés, amb escissions i fugues de militants. I ara ha fet

unes eleccions municipals i unes espanyoles no diré que de les millors de la seva història, però sí molt bones. La política de la por –que s'expressa ara amb la por a la dreta espanyola i a Vox en especial– porta a no complir els teus compromisos i ser ferm en les conviccions. Abandones els objectius a curt termini. Això per una banda, i per l'altra, provoca que una part del teu electorat independentista acabi votant directament els socialistes. Una part dels vots que ha perdut l'independentisme, sobretot ERC i Junts, és evident que ha anat al PSC. I de la CUP, cap a Sumar. Mirem tant el que passarà a l'Estat que la gent passa a votar en clau nacional espanyola. Ha tornat a sorgir un vot útil i un vot dual que durant el procés s'havien reduït molt.

L'independentisme ha anat donant per segura la idea de que la gent sempre hi és. Però ara veiem els que s'han quedat a casa, els que han canviat de vot... i no està escrit enlloc que hagin de tornar...

Està bé que vulguem mantenir la moral alta, però molt amb compte de creure que podem deixar de fer coses en el curt termini pensant en el llarg termini. Perquè potser aquest, quan arribi, ens trobi sense majoria social independentista. S'està perdent la confiança en el projecte. Tenim tendència a menysprear enquestes com les del CEO (Centre d'Estudis d'Opinió) o d'altres que mesuren el suport a la independència, però la realitat és que hem perdut uns quants punts. És cert que hi ha els que van fer el tomb cap a l'independentisme i no canviaran. Però quan érem al punt àlgid, hi havia gent a qui els convenia l'efecte d'apuntar-se al cavall guanyador. Les idees guanyadores arrosseguen, les derrotades o rendicionistes, no.

Quins errors creu que s'han comès per arribar en aquest punt?

A part del més gran, que al meu entendre és no haver aguantat la declaració d'independència en el seu moment –i tan a prop del referèndum com hagués estat possible– n'hi ha hagut una altra. Quan es va optar per no fer efectiva la declaració, i va haver-hi presó i exili, érem com un exèrcit en retirada. I en aquest moment el més important és mantenir les forces agrupades i no anar-les perdent pel camí. Perdoni'm el símil militar, però els bons generals també demostren la seva capacitat estratègica quan en aquests moments aconseguen que la retirada de l'exèrcit no sigui una desbandada. L'estratègia de què hem de ser més i hem de sumar, a les darreres municipals s'ha demostrat que era fracassada: el partit que hi apostava per aconseguir més vots a l'àrea metropolitana no ha aconseguit cap dels seus objectius. Doncs ara, per què no tornem a posar la independència al centre, aprofitant aquesta paradoxa que us ha donat la clau? I que internacionalment es torni a veure que aquí hi ha un conflicte obert, que Espanya no tindrà estabilitat fins que el resolgui?

Té esperances que hi hagi consens entre els partits sobre això? Quan vostè era presidenta de l'ANC i es van produir les eleccions de febrer de 2021 en què l'independentisme va tenir majoria d'escons i vots, van fer la campanya "Som el 52%". I no es pot dir precisament que els fessin cas...

Ja ho havíem introduït en els fulls de ruta anteriors de l'ANC, això d'obtenir la majoria com a objectiu. Veia que els partits anaven canviant el discurs, ho estaven fent servir com a excusa per no avançar. Aquella nit electoral ja teníem preparat fins i tot un vídeo sobre el 52%, si es superava. I ho vam fer. A l'ANC érem els que més ho celebràvem, però en clau d'exigència. Tenir un Parlament empoderat. Recordi que a les eleccions de 2015 l'independentisme tenia majoria d'escons però no de vots, i es començava a qüestionar si era suficient. Va ser un dels motius també pels quals es va impulsar el referèndum. Tenir un Parlament amb majoria de vots i podria legitimar per prendre qualsevol decisió sobre la independència. Després de les eleccions de 2021 demanàvem un govern per fer la independència i un pla. Es va fer el govern, però no el pla. I el govern també es va trencar.

"Hem de tornar a fer discurs independentista, perquè la primera batalla que s'ha de guanyar és la del relat. Ara perdem oportunitats perquè estem en la nostra dinàmica de baralles intestines, que malgasten moltes energies"

En una cosa diu vostè que l'independentisme no està pitjor, en els últims anys. I és en la vinculació del procés català amb la defensa de drets fonamentals. Ens ho explica?

Abans de l'1 d'octubre de 2017, la simplificació de cara a les opinions públiques internacionals era que Catalunya volia la independència com a regió rica davant de les regions pobres. No era cert, i no era gaire simpàtic. Després del referèndum es va evidenciar que l'Estat, per impedir el dret a l'autodeterminació, està disposat a vulnerar molts drets civils i polítics fonamentals, que està obligat a complir perquè ha signat tractats internacionals. No només sabem que els ha violat, sinó que hem aconseguit acreditar-ho amb dictàmens del Comitè de Drets Humans i del Grup de Detencions Arbitràries de l'ONU, del Consell d'Europa, i ben aviat, probablement, del Tribunal Europeu de Drets Humans d'Estrasburg. Tot això no ens dona la independència, però reforça la legitimació de la nostra causa i pot facilitar els processos de reconeixement de la nostra independència el dia que la tirem endavant.

Complim els supòsits per tenir dret a l'autodeterminació? Entre els que vostè esmenta hi ha el de l'anomenada causa justa...

Hi ha tres condicions. La tradicional: si ets poble, tens dret a l'autodeterminació. La segona és la del principi democràtic: no solament has de ser un poble sinó que ha d'haver-hi una majoria, una voluntat dels ciutadans... que hem acreditat precisament amb la darrera majoria al Parlament. I la tercera és la que formulen aquests teòrics més restrictius, la *causa justa*: l'autodeterminació amb independència s'ha de limitar a situacions en què hi hagi violacions de drets. I és justament el que hem estat reforçant els darrers anys: el nou *cas dels catalans* és més fort. Des de l'1-O, l'Estat no solament no ha millorat l'autogovern sinó que ens ha reprimat

durament.

Sempre surt aquell argument, quan es parla d'autodeterminació: l'ONU pensava en els processos de descolonització quan va reconèixer aquest dret. No és cert?

No. Qui primer formula el principi és el president nord-americà Woodrow Wilson l'any 1918 en un discurs al Congrés i en relació a Europa, pensant en que no es torni a repetir un conflicte com la Primera Guerra Mundial. Wilson diu que els pobles han de decidir per ells mateixos i no estar condicionats a d'altres. I quan l'any 1945 s'inclou en la Carta dels Drets Humans de les Nacions Unides, es fa per evitar una altra Segona Guerra Mundial. El tema colonial no arriba fins als anys 60, amb el moment de les independències d'antigues colònies africanes o asiàtiques. És quan l'ONU ho regula més. Però després d'això hi ha hagut encara altres processos, com els de les exrepúbliques soviètiques o iugoslaves. S'hi ha aplicat el dret a l'autodeterminació, i amb intervenció d'organismes internacionals.

Calen majories reforçades? Ha d'haver-hi molt més d'un 50% de ciutadans favorables?

No. El tema clau és quin és el cens. Nova Caledònia, per exemple, va pactar tres referèndums pautats en el temps amb el govern de França. Un dels punts que van acordar és que només tinguessin dret de vot les persones que portin un mínim de deu anys vivint-hi. En el referèndum pendent al Sàhara Occidental, un dels aspectes que està en qüestió és si han de tenir dret a vot o no els marroquins que s'hi han anat instal·lant arran de l'ocupació. Per tant, en el dret a l'autodeterminació no es parla de quin tipus de majories, s'aplica als pobles.

Aquí la qüestió és, doncs, què definim com a poble en cada cas?

Pot haver-hi una tendència més identitària, de considerar un cens més restrictiu. Jo no en soc partidària, crec que està bé que tinguem una concepció cívica de la nació i que qualsevol ciutadà de Catalunya tingui dret a vot en un referèndum. Però en aquest cas el que no podem fer és autoexigir-nos coses que no s'ha autoexigit ningú com majories reforçades. Amb un cens ampli de tots els residents a Catalunya amb dret a vot ja estem demostrant que tenim una idea àmplia de ciutadania. No ens podem fer autogols i, a més, que sigui l'independentisme qui ho demani!

L'independentisme hauria de tornar a explicar qüestions bàsiques com aquesta, o les oportunitats econòmiques de la independència? O són pantalles passades?

Hem de tornar a fer discurs independentista, perquè la primera batalla que s'ha de guanyar és la del relat. I perdem oportunitats, perquè estem en la nostra dinàmica interna de baralles intestines que gasta totes les energies. El discurs que teníem segueix essent vàlid, i a més l'hem augmentat. Un discurs que ens va portar a majories... només l'hem de reforçar amb allò que hem après a partir de l'experiència. Com per exemple, en economia, que no hi haurà una transició pactada, que hem d'estar preparats per a una ruptura, que pot comportar i per a què ens hem de preparar. O en l'àmbit dels principis bàsics, explicar per què tenim dret a l'autodeterminació.

També l'ANC, que té un funcionament marcat pel moment en què va néixer, ha de repensar els seus mecanismes si vol continuar essent un actor principal de l'independentisme?

L'any 2018, una part del secretariat nacional proposava una reforma més profunda dels estatuts de l'ANC, revisant qüestions com la limitació de mandats o la composició tan extensa del mateix secretariat. Jo en aquell moment no ho veia: pensava que la renovació constant o la integració de totes les veus era una riquesa. Però és veritat que tal com ha evolucionat el context, ara potser sí que votaria per una estructura més senzilla o que, com a mínim a les territorials, els mandats poguessin ser més llargs. Has de tenir una estructura que et permeti un treball més perllongat en el temps.

OPINIÓ

**Pere Martí
i Bertran**

Una setmana catalana a Sòria

La ciutat de Sòria, des de ja fa setze anys, a començament d'agost, dedica una setmana a la poesia. Es tracta d'Expoesía, una fira en què editorials, autors i llibreters tenen la possibilitat de mostrar i vendre les seves novetats, col·leccions..., en un marc incomparable al cor de la ciutat: la Dehesa o Alameda Cervantes. Però no es tracta pas només d'una fira, ja que durant tota la setmana, i en llocs emblemàtics de la ciutat (Palacio de la Audiencia, Instituto Machado...), s'hi duen a terme actes d'allò més diversos: recitals, concerts, tallers, homenatges... Des de fa uns quants anys, molts d'aquests actes giren al voltant d'una cultura convidada i aquest 2023 li ha tocat a la catalana. Durant vuit dies, el català ha estat present arreu de la capital, a través de recitals, concerts, espectacles, exposicions, llibres, tallers... Concerts com el de la Coral Cantiga i la Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona o el de l'Anna Andreu, acompanyada de la multiinstrumentista Marina Arrufat; espectacles com *Odissea* de la coreògrafa i ballarina Maria Rovira; conferències com la inaugural de la setmana, a càrrec de Rudolf Ortega, que hi va presentar un panorama d'allò més realista i reivindicatiu de la situació actual de la llengua catalana, o la de la inauguració de l'exposició dedicada a Joan Brossa, a càrrec de la historiadora de l'art Anna Llopis Cardona; exposicions, com l'esmentada de Joan Brossa, formada per tretze poemes visuals acompanyats de tretze més d'escrius, o la del músic i artista plàstic Jordi Santanach, totes dues a les sales de l'Espacio Alameda, un antic restaurant reconvertit en sales d'exposicions, conferències o tallers; presentacions com la de la traducció al castellà de *La germana, l'estrangera* de Maria Mercè Marçal (Editorial Polibea), a càrrec de l'editora,

Durant vuit dies, el català ha estat present arreu de Sòria, a través de recitals, concerts, espectacles, exposicions, llibres, tallers...

Verónica Aranda, i una de les traductores, Ana Martín Puigpelat, o com la de la traducció catalana d'una de les obres paradigmàtiques de la professora, poeta i traductora canadenca Anne Carson, *Decreació* (Vaso Roto Ediciones), a càrrec de la traductora, Núria Busquet; recitals i lectures d'autors com Martí Sales, Eduard Escoffet, Myriam Soteras, Josep Pedrals (acompanyat de Xavier Lloses); tallers com el dedicat al públic infantil a

partir de l'àlbum *Tinc un tanc de joguina* (Akiara Books), de la il·lustradora Núria Tomàs Mayolas i qui signa; etc.

Més d'un lector, arribats en aquest punt, es deu preguntar com és possible un desembarcament d'aquesta magnitud de la cultura catalana a la ciutat de Sòria. Doncs ho és fonamentalment per dues raons: la primera, les aportacions i la bona feina de l'Institut Ramon Llull i la segona, perquè l'Ajuntament de Sòria des de fa una colla d'anys (amb renovació a les darreres eleccions municipals) té al capdavant de cultura el professor jubilat Jesús Báñez Iglésias (Zamora, 1947), un intel·lectual obert de mires que creu en la cultura i en la necessitat d'eixamplar-la i apropar-la a com més gent millor.

Permeteu-me d'acabar aquestes ratlles, amb unes paraules del director de l'Àrea de Literatura de l'Institut Ramon Llull, Joan de Sola, a l'acte inaugural de la setmana, que són una mostra de la importància que esdeveniments com aquest tenen per a la nostra cultura. Joan de Sola hi va dir que aquest 2023 la cultura catalana ha tingut tres grans fites en la projecció exterior: la primera, la selecció de la novel·la *Boulder* d'Eva Baltasar per al prestigiós Booker Prize; la segona, la concessió del premi Mallarmé al poeta Jaume Pont per l'obra *Mirall de negra nit*; i la tercera, el fet de ser cultura convidada a Expoesía, de Sòria, un certamen dels més prestigiosos dels que se celebren a l'Estat. Llàstima que la premsa i els mitjans audiovisuals catalans se n'hagin fet tan poc ressò, perquè els ponts entre cultures sempre són interessants i necessaris, i potser encara més entre dues de tan properes i, massa sovint, tan desconegudes, sobretot la catalana per al públic de llengua castellana.

Francesc Mauri

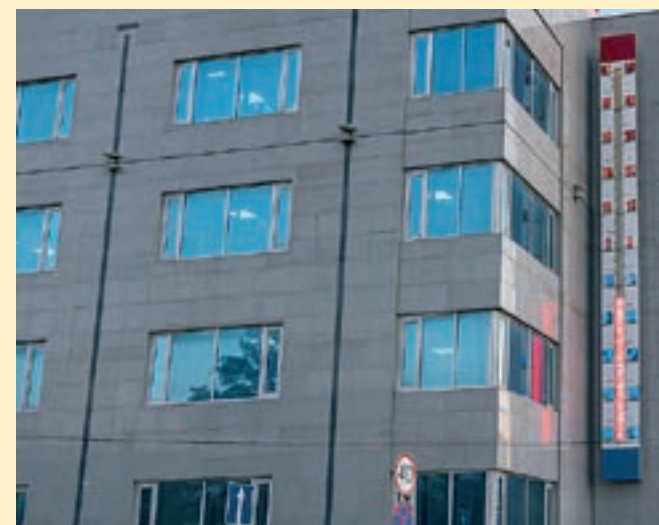
Temperatures, calor i informació

Antigament, parlo dels anys 70 o 80 (quan jo era jove) només sabíem la temperatura perquè l'oferien algunes emissores de ràdio i el "parte" de Televisió Espanyola fins al 1983 (després ja va arribar TV3). I a posteriori de produir-se, el que publicaven els diaris.

En el cas de la ràdio, a més a més, sovint eren temperatures ben casolanes. Un termòmetre de mercuri col·locat de qualsevol manera a la finestra de la redacció o l'estudi. El meu referent, per exemple, era el de Radio Minuto a Barcelona. Una emissora de ràdio fórmula musical ubicada a la part alta de Barcelona. En Toni Clapés, per exemple deia, entre les cançons disco dels anys 80 i els Max Mix

del Toni Peret i Josep Maria Castells: "la temperatura en la calle Teodoro Roviralta al pie del Tibidabo es de 28°C".

L'any 1985 vaig començar a treballar en aquesta feina la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, en un primer moment a Catalunya Ràdio i poc després, entre el 1987 i 1990 a les tardes, feia el temps del diari *La Vanguardia* juntament amb el Dani Ramírez i l'Alfred Rodríguez Picó. En el cas de l'estiu, a les 17 hores, pujàvem a la gàbia meteorològica del terrat del carrer Pelai (redacció *La Vanguardia* i rotativa al carrer Tallers). Gairebé sempre, la màxima de Barcelona al juliol i agost oscil·lava entre els 27 i 29 graus. La marinada frenava el termòme-

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Crònica de successos

Més que informació, el que realment ens agrada és consumir successos. Ho demostra la primacia que aquestes notícies predominen en tot l'ecosistema comunicatiu. Els noticiaris televisius, sempre que poden obren amb fets espectaculars, si pot ser inesperats i morbosos, que captin la nostra atenció, ja que no semblen fer-ho les informacions polítiques, culturals o econòmiques. A la premsa digital, els fets luctuosos, la crònica negra, hi tenen un gran èxit. Hi predominen. El fenomen del *clickbait* està farcit de propostes d'aquestes característiques amb les quals, tard o d'hora, un acaba entrant per curiositat malsana. En els digitals esportius, entre informacions de futbol poc rigoroses, especialment a l'estiu, les possibilitats de distreure's amb titulars enganyosos sobre temes del cor hi ha tota mena de temptacions per deixar-se emportar per la morbositat. Potser és l'"antiquada" premsa-paper on encara els temes de successos, tot i ser-hi, continuen ocupant una posició secundària en relació a temes més rellevants. Històricament, hi ha hagut un periodisme de successos vinculat als especialistes en temes socials que ha tingut força interès informatiu. Les cròniques judicials, reflectir els temes negres de la realitat per tal de fer-los servir com a símptomes de problemes socials més amplis, han tingut i poden tenir molt sentit, encara. No quedar-se en els temes formals, no ressaltar allò més escandalós o tràgic, tot creant un context que dona sentit a l'explicació dels fets i els pot convertir en informació. Però, en relació als successos, no és aquest el periodisme que predomina. De fet, en relació a allò morbós, ja no es practica el periodisme, sinó merament l'entreteniment.

Més que en individus socials propensos a conèixer el que succeeix per tal d'entendre una mica més la vida, ens hem anat convertit en persones entretingudes necessitades de forts impactes visuals i emocionals. Som consumidors d'experiències quan més extremes millor i el nostre llindar d'estímul no va sinó augmentant. Atemptats, explosions, imatges de violència irracional, inundacions, incendis, bombardejos,

Més que individus socials que volen conèixer què succeeix ens hem convertit en persones entretingudes necessitades de forts impactes visuals i emocionals

assassinats, fets delictius..., capten immediatament la nostra atenció, ja sigui per obertament gaudir-ne o bé per falsament escandalitzar-nos. Ens hem anat fent addictes a allò sorprenent, grandios i, si pot ser, una mica escabros. La renovada afició per sèries i documentals sobre aquestes temàtiques és força eloqüent. Ara se'ls vol donar un vernís, fins i tot, de modernitat. Però l'èxit amb què se segueix *Crim*s a TV3, no deixa de ser la morbositat posada al dia del que significava, durant el franquisme, la lectura de la molt rànica revista *El Caso*. Hi ha qui opinarà que conèixer episodis de maldat ens ajuda a

reforçar el nostre posicionament en el cantó del bé. No crec, però, que l'afició a conèixer tots els detalls d'allò criminal o luctuós tingui cap sentit moral. Un divertiment per afrontar una vida que ens pot semblar massa convencional i avorrida.

Aquest mes d'agost els mitjans –uns molt més que altres–, s'han recreat en l'assassinat i esquarterament d'un home a Tailàndia, bastant més que aparentment comès per un jove espanyol fill i net d'actors més o menys reconeguts. *Famoseo* i crim, la millor combinació possible. Molts informatius obren amb els detalls sobre el tema, s'hi fa anar enviats especials i fins i tot ens retransmeten en directe les surrealistes rodes de premsa de la policia tailandesa. Quin sentit té tot això? Què ens aporta? Al món se succeeixen de manera continuada fets dramàticament tràgics i expressions de violència brutal. Que algú se li creuin els cables o practiqui un homicidi repugnant, no veig més enllà de doldre'ns i lamentar-ho, quina informació rellevant ens aporta. En aquest cas, a més, el biaix cultural i patriòtic ho fa tot encara una mica més repugnant. Jove consentit, ros i surfista enmig del món oriental al qual s'intenta, per part dels informants, buscar una justificació o coartada pel crim, mentre es descriu amb tot detall el que li espera, "al pobre", en les condicions que s'imaginien dantesques en les presons d'aquell país. Poc periodisme darrere d'aquest tema i la sobreexplotació mediàtica que se n'ha fet i, sens dubte, se'n farà. Però resultaria poc honest culpar d'aquesta frivolitació i espectacle del dolor només els mitjans. Sense consum, sense demanda per satisfer, no hi hauria l'oferta.

DIY13. ISTOCK / GETTY IMAGES PLUS

tre. Si es passava dels 30 graus, era poc freqüent i si s'arribava a 33 o 34 graus, avisava al Josep Carles Rius, periodista de gran trajectòria i degà del Col·legi de Periodistes uns anys, perquè reservessin un espai a maquetació per fer una notícia de la "calorada".

Han canviat les coses i, arribar als 33 o 34 graus a Barcelona no és una gran notícia. A sobre, fer piulades a Twitter avisant de calor mai vista i batre el rècord històric de 100 anys a Catalunya de qualsevol observatori, amb els 45 graus del 18 juliol a Darnius-Boadella i Figueres sorprèn relativament. Fins i tot hi ha qui t'insulta dient que és la calor "de cada estiu".

Avui en dia, no només en la meteorologia i la climatologia sinó en la majoria

Avui no només en la meteorologia sinó en la majoria d'àmbits s'han creat móns paral·lels d'informació poc rigorosa

d'àmbits s'han creat uns mons paral·lels d'informació poc rigorosa i, fins i tot falsa. Els telèfons mòbils ens donen en tot moment la temperatura del lloc on

estem, però resulta que si estic a Ripoll el valor que em dirà és el valor que dona una empresa americana d'una triangulació entre els aeroports principals de Perpinyà-Rivesaltes, Girona-Costa Brava i potser Tolosa de Llenguadoc.

Mentrestant, els científics de Meteocat, Copernicus, universitats, etc., trencant-se les banyes per treballar seriosament les dades, investigacions i conclusions i intentant que tot el que arriba a la societat i els governants sigui pres seriosament i es prenguin decisions en les direccions correctes per tal de lluitar contra l'Emergència Climàtica.

7è CONCURS NARRATIVA CURTA LA GRALLA

EL TEOREMA PULCINELLO

Carles Rosas Ramos Campdevàdol

Il·lustracions: Maria Peix

En Miquel es va llevar a l'hora i minut de sempre. La seva espectacular sincronia el va portar onze minuts més tard, com cada dia, al davant de la taula de la cuina on hi havia la torrada amb melmelada i el cafè amb llet que amb repetitiva destresa preparava. A l'hora i minut que pertocava per no fer tard, ja era dins del cotxe i sortint del garatge amb el maletí i carpetes al seient del costat.

Si trobava retencions o trànsit lent, ho tenia clar: cop de volant cap al carrer de la dreta o de l'esquerra segons convingués, i estalvi d'embussos o semàfors llargs. Tot clar i calculat per trobar la millor i més ràpida dreuera fins al seu destí. Es podria tractar de deformació professional en tractar-se del professor matemàtic més prestigiós de la Politècnica.

Es va introduir al pàrquing de la universitat on gaudia de plaça reservada, i des d'allà un ascensor el va elevar fins a la planta del professorat, on es trobava el seu despatx.

Repassà l'ordre de classes per aquell matí. En tenia dues de seguides, àlgebra a primer i infinitesimal a tercer, i després lliure fins a la tarda. Aprofitaria les hores de descans per tancar-se al despatx i entrenar per al concurs Marató de Sudokus en què participaria el cap de setmana següent.

S'encaminà cap a la passarel·la exterior que unia l'edifici del professorat i sales d'actes i reunions amb el de les aules de classe.

El dia s'havia llevat gris i boirós, però en aquell moment lluí un sol esplèndid i el pas per la passarel·la es feia agradable. Era coberta de sostre i protegida de la pluja, però en dies de fred o vent valia més creuar-la ràpid.

En Miquel es relaxà amb l'escalfor del sol, palplantat a mig creuar d'edifici a edifici, xerrant amb alumnes que trobava i saludant altres professors que passaven pel costat. Quan acabà de parlar, es dedicà a si mateix un instant de solitud per gaudir del paisatge. Quin cel tan blau i tan bonic!! I quin sol tan bo!

El mirava embadalit, fixament i amb tanta intensa fixació, que quedà totalment enlluernat. Tancà els ulls i notà que el nas se li inflava i intentava bategar. Sense visió, sentí com alguna cosa s'encaminava cap a les fosses nasals des del seu interior.

Un gran i llarg reguitzell d'esternuts es van sentir correspostos per aleatoris 'salut' i 'Jesús' de part de tothom que li passava pel costat. Ell ho sentia amb els ulls tancats i intentava donar les gràcies, però li era impossible. Finalment, ja controlada la crisi i amb un niu de mocadors de paper bruts a la butxaca, arribà a l'aula corresponent per fer la classe.

Desplegà tota la paperassa a la taula mentre els alumnes anaven entrant i el saludaven. A l'hora en punt indicada, alçà el cap mirant la graderia i va començar la classe.

Aquell matí repassarien la regla de Sarrus, que era de fàcil i ràpida comprensió, i posteriorment farien un petit examen sorpresa no qualificatiu per preparar els trimestrals.

Escrigué alegrement una matriu a la pissarra i es disposà a resoldre-la tot explicant el raonament utilitzat. I va passar que no podia. Feia passes enreure lentament, allunyant-se del tauler tot mirant-lo amb millor perspectiva. Voltava el guix entre els dits esperant saber què havia de fer. I va passar que no ho sabia.

Reconeixia aquells números i lletres, l'estructura

de la matriu, el nom de Sarrus que havia escrit al costat de l'operació. I desconeixia què havia de fer per resoldre-la. Ignorava com funcionava allò.

No se'n sabia avenir. No sabia aplicar el mètode Sarrus! Es quedà en blanc per dins i per fora. Sense girar-se, notà com l'escrutaven desenes d'ulls expectants. Per escapar-se de la situació, va comunicar a l'alumnat que no hi hauria repàs i que ja començava la prova. Sobre la taula tenia un centenar de fotocòpies de l'examen, i el va repartir ràpidament per seure i recapacitar amb tranquil·litat.

Agafà el llibre de text i en mirar el capítol de Sarrus, no entenia res. Què volien dir tots aquells símbols? El seu significat li representava un misteri.

Va examinar tot el llibre, i tot el que apareixia allà li era familiar. Sabia el nom dels teoremes i alhora no sabia aplicar-los. Identificava els termes i les estructures i li era impossible fer-ne ús. Estava estabornit i desitjós que acabés la classe.

Retallà la sessió uns minuts i s'emportà els exàmens i les queixes dels alumnes.

Convençut que l'aire de l'exterior li sentiria bé, va creuar la passarel·la fins al seu despatx per deixar els papers de la classe feta, agafar la carpeta de la següent, beure una ampolla d'aigua petita en dos glops i tornar a sortir cap a la següent sessió.

Creuant de nou la passarel·la ni va mirar el sol, ni va mirar el cel, ni va mirar ningú. Com una fletxa va entrar a l'aula que tocava, va escampar tot el material sobre la taula i va seure a esperar l'arribada dels alumnes. Estava acalorat i nerviós. Suava.

Amb l'aforament ple i tothom assegut i atent, obrí la carpeta amb el tema que volia explicar, i va tornar a succeir... Tot li sonava i res no entenia.

Allò no podia ser, no podia estar passant... Va optar per fer un somris el més ampli possible al públic, recollir-ho tot i marxar a correu després d'escriure a la pissarra:

'Estimat alumnat, estic al LÍMIT, vaig a la DERIVA i tinc una caparra INTEGRAL. Avui us dono festa. Fins aviat.'

Cames ajudeu-me va escapar de l'aula per amagar-se al despatx. Tremolava observant la bonica llibreria matemàtica que tenia al davant. Tenia por.

Es dirigí a la sala de professors i esperant que sortís un te de la màquina, coincidí amb el seu amic Agustí, mestre de física. Li explicà el que li passava, li detallà la seva angoixa.

Esclatà de sorpresa en saber que el seu company coneixia casos de persones que havien patit aquell problema. L'anomenaven síndrome Pulcinello. I li relatà el que en sabia:

'Aquest tipus de casuística es documentava des del segle XIX, quan un reconegut mestre de cuina

de la ciutat de Bolonya, en Giuseppe Pulcinello, es va trobar sorprès per la visita del rei Víctor Manuel II a la seva cuina. El monarca volia saber sobre la recepta secreta que donava tant prestigi als seus plats. El savi cuiner no volia compartir els seus secrets amb el monarca. Feia temps intentant inventar una excusa que no fos ofensiva per qui l'esguardava atent als seus moviments.

Mirava el cel tan blau a través

de la fines- tra. I els seus ulls es van dirigir directament i insistentment al sol, tan groc i immens... En Giuseppe tancà els ulls de cop i començà a esternudar sorollosament a tort i a dret. El rei, entenent que el secret era llen-

çar mocs indiscriminadament als plats, es retirà ofès i prohibí que aquell home tornés a regentar un establiment alimentari per al poble.

Havent passat la crisi nasal, en Giuseppe es trobà en una sala plena d'estris reconeguts com a eines de cuina, i que no sabia utilitzar. No va tornar a cuinar per a la població, i tothom va pensar que era degut a la

prohibició del rei. En realitat, ja no en sabia.

Amb els anys han aparegut molts casos similars. Músics, esportistes i sobretot polítics s'obliden del raonament i la matèria assimilada. Però a la vida personal, lluny de les seves activitats professionals, tot funcionava igual.

En Miquel reaccionà força malament a aquella informació. Es tancà durant hores al despatx, pensant algorismes que l'ajudessin a superar aquella situació i maleint al sol enlluernador.

Va sortir que ja vesprejava i sentia pànic dins l'ascensor que el transportava a l'aparcament, preguntant-se si sabria conduir. El reconfortà ser capaç d'engegar el cotxe i saber conduir-lo fins a la sortida. En treure la targeta per aixecar la barrera de l'aparcament del calaix de sota del volant, va trobar al costat el carnet de soci del Skating Club. Se li acudí que si era capaç de recordar el camí, hi aniria per comprovar si mantenia la traça que sempre havia tingut per al patinatge.

Resultà que el seu sentit de l'orientació funcionava perfectament, i ja es trobava assegut en una banqueta calçant-se els patins llogats. Resultà també que

els seus dots patinadors s'havien esfumat per complet, i tot eren cops de cul i caigudes i trompades esfereïdores. Encara gràcies que la pista era gairebé buida i no atropellà ningú.

Alarmat de nou, i amb un estat d'ànim instal·lat entre la por i la desesperació, aconseguí arribar a la banqueta i serrant les dents s'arrencà rabiosament els patins dels peus, enduent-se fins i tot els mitjons, i llençant-ho tot a la pista. Llençà fins i tot les sabates.

Restà uns instants amb el cap cot. No sabia què fer. A qui podia demanar ajuda?

L'altaveu de la sala anunciava que tancaríen en deu minuts i demanava que tothom abandonés la pista. Alçà el cap i veié que ja era deserta. Havia de marxar d'allà i endur-se el seu problema amb ell.

Tenia els patins i les pertinences lluny del seu abast. Descalç i compungit caminà per la pista de gel per a recuperar-ho. Amb els patins en una mà i els mitjons i sabates a l'altra, avançava lentament amb els peus nus de tornada a la banqueta. Estava a punt d'arribar al seu destí, quan notà una extrema fredor a la planta dels peus i el silenci de la sala es trencà amb els seus seguits i repetitius esternuts.

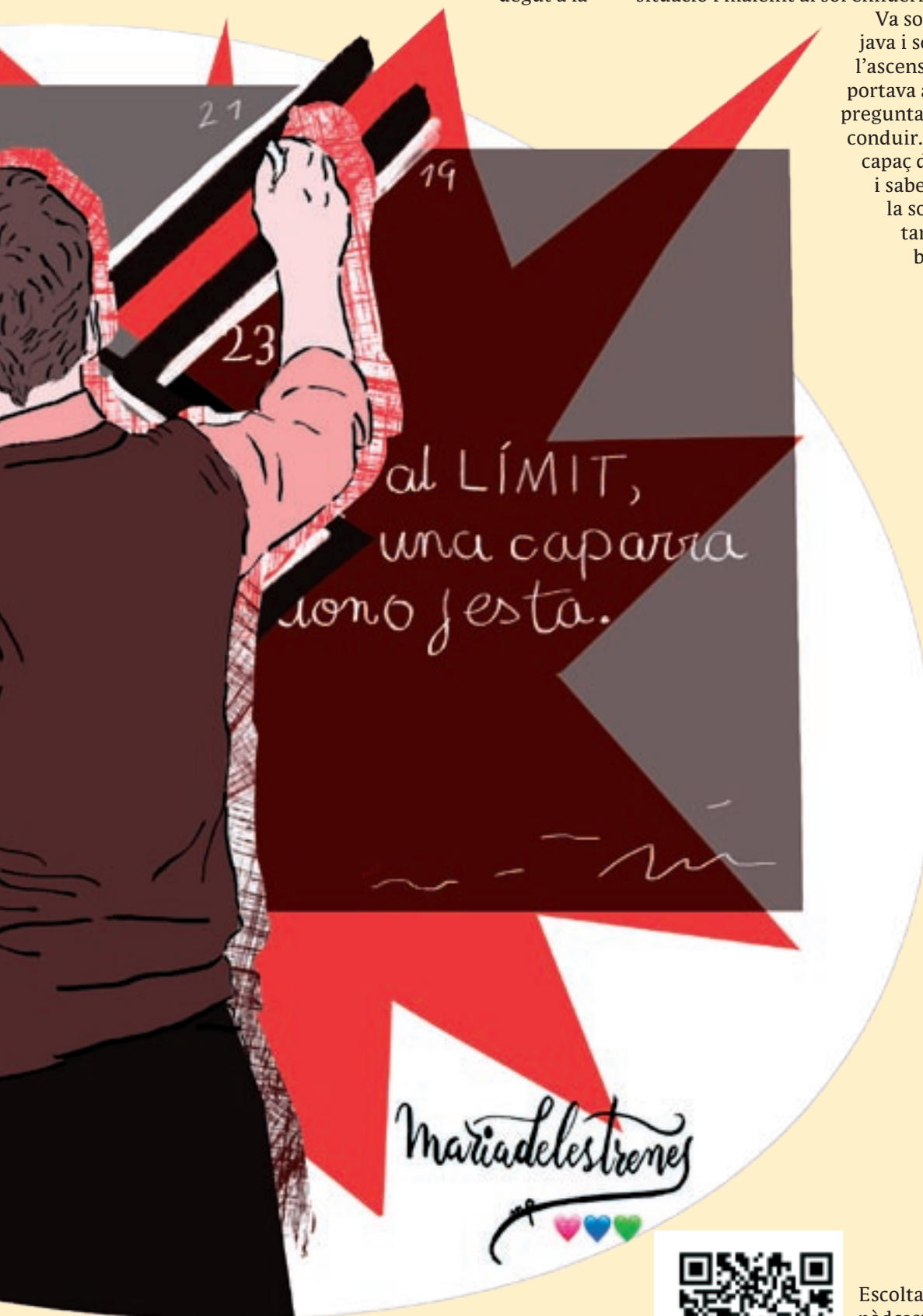
Amb els ulls fortament tancats i abraçant-se a la seva panxa, recaragolat, semblava una traca en dia de festa major. Amb els ulls plorosos i vermells i el moc mig penjant, aconseguí abrigar-se i fugir d'aquell temple del fred.

De camí a casa, desolat, aturat en un semàfor, va veure al seient del costat l'examen sorpresa que havia passat aquell matí. Era massa benèvol, pensà. Estava tirat. De l'exercici quatre ja es veia a cop d'ull que la solució era quaranta-vuit.

Els clàxons queixosos dels cotxes que el seguien no el van deixar gaudir del seu descobriment. Es va retirar de la circulació de seguida que va poder, i va obrir el llibre de les solucions. El seu resultat calculat de cap i a cop d'ull era correcte.

L'endemà es va assegurar de no passar cap mena de fred en cap moment, i amagat darrere unes grans ulleres de sol, arribà a l'aula assenyalada al seu horari de classes per impartir la que tocava. No era cap de les del dia anterior, però els alumnes devien saber alguna cosa del seu estrany comportament i se'l miraven recelosos.

Els saludà, content, i es dirigí cap a ells explicant que hi hauria un canvi de temari. Avui, va dir amb un somriure d'orella a orella, en lloc d'estudiar la regla de Sarrus per resoldre determinants, aprendrem el teorema de Pulcinello per evitar esternuts!

Escolta el pòdcast dels relats del 7è Concurs de Narrativa Curta La Gralla

Col·laboren:

La Gralla

INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

En la propera edició: Esther Ventura Grimau de Mollet

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

290

 CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

Gentilicis osonencs 2: El Brull

Anant a buscar el Collformic des del cantó osonenc, l'últim municipi que es creua és el del Brull, estirat a la falda del Matagalls i compost per diversos nuclis que comparteixen, això sí, un sol gentilici.

L'origen d'aquest nom s'explica a partir de diverses hipòtesis en l'Onomasticon de Joan Coromines; la primera defensa que deriva de *Brogilo*, "boscatge espès", que d'antigues llengües celtes ha evolucionat l'occità antic *bruelh* o el francès *breuil*, més plausible pel nord del país. Probablement aquesta és l'etimologia coincident amb l'origen del nom del poble, però no és l'única etimologia que proposa l'autor; cap al sud del Principat també ho relaciona amb el verb *brollar*, en el sentit de naixement d'una font o en l'accepció de creixement dels vegetals.

La primera documentació del topònim sembla ser la "Parròquia de Brui", o també "Caste-

lar", en referència al castell del Brull, entorn dels anys 1050-1150. La pronúncia *brui* respon al mateix canvi que observem en paraules com *palla*, *ull* o la primera persona del present del verb *voler*, "vull". No és estrany, doncs, que en ortografia prefabriana fos escrit habitualment com *Brui*.

El gentilici d'aquest municipi és *brullenc* o *brullenca*, i els habitants dels diferents sectors de població (Sant Martí del Brull, Sant Jaume de Viladover o Sant Cristòfor de la Castanya) reben el mateix sense distinció.

Fonts: Onomasticon Cataloniae
<https://oncat.iec.cat/>
Pàgina web de l'Ajuntament del Brull Història - Inici (elbrull.cat)

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de
vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

EDUCACIÓ

Eva Remolina / AMIC

El joc de rol, una experiència enriquidora

El *joc de rol* o *role playing* és una activitat recreativa en la qual els participants assumeixen els papers de personatges ficticis i actuen com ho farien ells dins d'un escenari o ambient específic. Aquest tipus de joc és popular en diverses formes. En els jocs de taula, els jugadors utilitzen fitxes, daus i un mestre de joc per guiar la narrativa. En aquest context, els jugadors interpreten els personatges que han creat, desenvolupen les seves personalitats prenent decisions i resolent problemes dins de l'univers del joc amb l'objectiu de viure aventures i experiències emocionants, tal com ho faria el personatge al qual interpreten.

A mesura que la tecnologia ha avançat, el concepte de joc de rol s'ha traslladat al món dels videojocs, on els jugadors poden assumir rols de personatges en mons virtuals amb una interacció més visual i interactiva. També s'han desenvolupat plataformes en línia que permeten

als jugadors de tot el món participar en jocs de rol multijugador massius (MMORPG) en temps real.

Però el joc de rol no només és una forma d'entreteniment, sinó que també pot ser una eina educativa i socialment enriquidora. Ajuda a desenvolupar la imaginació, la creativitat, la presa de decisions, la col·laboració i les habilitats de resolució de problemes dels participants. A més, el joc de rol pot proporcionar una oportunitat per a les persones d'explorar diferents aspectes d'ells mateixos i veure el món des d'una perspectiva diferent. Per aquest motiu, aquests jocs s'han implantat amb molt d'èxit a les aules, dins dels programes educatius i també al món empresarial. En aquest últim cas, els jocs de rol són una eina molt útil per tal de triar candidats en una selecció de personal, o bé en la formació d'equips de treball, entre altres situacions.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Miquel Moreno Gayoso

La fatal obsessió d'engendrar un hereu

Maggie O'Farrell (1972) nasqué a Coleraine, Irlanda del Nord. Com a la seva exitosa *Hamnet*, amb *El retrat del matrimoni*, torna a situar-nos al segle XVI, entre 1560 i 1561; aquest cop a la dividida, agitada i convulsa Itàlia renaixentista. L'obra és fruit d'una intensa documentació i escriptura creativa al llarg del confinament per la pandèmia de la covid-19. Traduïda al català per Marc Rubió Rodon. Publicada en castellà per Libros del Asteroide.

Amb l'idèntic talent literari amb què ens va captivar a *Hamnet*, O'Farrell ens endinsa en la colpidora i dramàtica història, situada a l'eclosió del Renaixement, de Lucrecia de Mèdici (1544-1561), tercera filla del poderós Cosme I i de l'espanyola Leonor Álvarez de Toledo. L'autora torna a escollir la veu femenina com la veu narrativa que penetra pels racons més profunds de l'intimisme. Introspecció psicològica i recreació plàstica del passat que atrapa el lector.

A partir de la novel·la històrica, O'Farrell tracta temàtiques actuals emfatitzant la situació de la dona. La protagonista és una adolescent culta, poliglota, pintora... víctima de les intrigues domèstiques i polítiques del pactisme territorial dels ducats de Florència i Ferrara, per mitjà del matri-

moni de conveniència entre Lucrecia de Mèdici i Alfons II d'Este. Un retrat, aiguabarreig d'història i ficció per on flueix la cobdícia de poder, la incapacitat d'engendrar, la crueltat gratuïta, la indefensió infantil, l'ambigüitat del maltractador, el cruel feminicidi traïdor. O'Farrell va cisellant

la personalitat dels protagonistes a través de les seves inquietuds, frustracions, hipocresies, desavinences, submissió... i esperances esgarriades. Un dramatisme *in crescendo* va enterbolint els passatges bucòlics. La línia temporal discontinua de l'acció s'emmiralla en un doble retrat: el narratiu de l'esdevenir biogràfic dins els palazzi i el pictòric del retrat físic de Lucrecia.

Som davant d'una literatura visual i poètica. Un llenç descriptiu de colors insospitats. Una prosa magistral que cerca l'angle visual més atrevit, que enalteix els detalls més insignificants i retrata un realisme ambiental que es reflecteix en la nineta del lector. Tenim el plaer de gaudir

d'una captivadora història sobre el poder, la política i la lluita infructuosa d'una adolescent per la seva supervivència. Maggie O'Farrell fa renéixer de les cendres un nou personatge per la literatura universal: Lucrecia de Mèdici.

EL RETRAT DE MATRIMONI

Autora: Maggie O'Farrell.
Traducció: Marc Rubió Rodon
Editorial: L'Altra Editorial
Lloc i any d'edició: Barcelona, març del 2023
Nombre de pàgines: 416

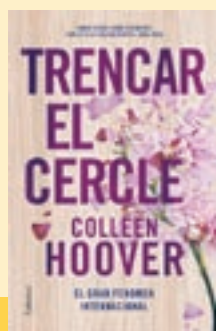
NOVETATS EDITORIALS

'La mar tancada'

Xec Pons Sans
Ed. Llençrisca

Enguany ha nascut a Menorca aquesta nova editorial, que vol fer una aposta clara pels autors més propers. I és així com ha publicat el debut en la narrativa de Xec Pons (Fornells, 1979), autor que converteix el seu poble –conegut pel port tancat que dibuixa en la costa menorquina– en matèria literària. Allà hi viu el protagonista, també en un món tancat fins que voldrà trencar el motlle.

'Trencar el cercle'

Colleen Hoover
Ed. Columna

Novel·la amb l'amor i el desamor com a nucli central, d'una de les autores supervendes als Estats Units. La protagonista, la Lily, no ha tingut una vida fàcil i ara sembla que hagi trobat en Riley l'amor perfecte. Un neurocirurgià enlluernador. Però tot canvia quan reapareix en la vida de la Lily el que va ser el seu primer amor. I veu coses en Riley que la comencen a fer sospitar.

'La comtessa'

E.L. James
Rosa dels Vents

I més supervendes per ajudar a passar la calor estiuenca. En aquest cas, ve de la mà de l'autora de les *Cinquanta ombres de Grey*. L'esquema clàssic de la parella desigual entre el britànic Maxim Trevelyan, comte de Trevethick, i l'albanesa Alessia Demacchi, la seva assistenta. Ell ha lluitat pel seu amor, ella ha vençut reticències i perills però... seran realment capaçs de ser un per l'altre?

'Del vapor al núvol'

Roger Torrent
Ed. Pòrtic

I per a qui vulgui endinsar-se en qüestions més fondes, el llibre que a principis d'estiu va treure a la llum l'actual conseller d'Empresa i Treball. Una aposta per reindustrialitzar Catalunya: "La certesa és la indústria. La indústria ha de ser un factor clau. Probablement no és l'únic component, però sí imprescindible. No pas com a mer sector econòmic sinó com a acumuladora."

'Sortir de mare'

Courtney Zoffness
La Segona Perifèria

Zoffness és una de les autores nord-americanes de no-ficció amb més futur. Com a escriptora, mare, filla, amiga i dona projecta totes aquestes mirades sobre el món que l'envolta i l'interpreta, en aquest recull d'assajos. I sobretot, es qüestiona què hem heretat de les anteriors generacions i què deixarem a les que vindran: de la violència policial al masclisme, la religió o l'ànima del seu país.

ECONOMIA

Josep M. Ganyet - Etnògraf digital / AMIC

MUSK ES DESMARCA I ES MARCA SOL

Imagineu que la vostra marca és molt forta. Pot ser la vostra marca personal; no podeu sortir de casa, o la del vostre producte o empresa; venen pels descoberts. Ara, a més, imagineu que aquesta marca és global; sou líders en el vostre sector, un sector que no existia abans que no creéssiu el vostre producte i on 15 anys després encara no hi teniu competència. Posats a fer, imagineu que aquesta marca vostra no cal ni dir-ne el nom perquè sigui reconeixible, que la imatge és tan potent que, com els passa a Apple, Nike, McDonald's o MasterCard, el contorn del vostre isotip ja us identifica. I encara més, el nom del vostre producte està tan imbricat en la cultura que la marca s'ha convertit en verb (com li ha passat a Google, que és un verb en anglès) i el seu ús ha esdevingut tan comú que fins i tot els competidors utilitzen la vostra marca. Teniu el millor de Google, la vostra marca és un verb, i el d'Apple, el vostre isotip el reconeix tothom. Una marca així, segons Brand Watch, estaria valorada a partir dels 4.000 milions de dòlars. Qualsevol hi signaria amb els ulls tancats.

Qualsevol, excepte la cigala* i la butxaca més llarga d'internet, Elon Musk. En la seva penúltima matxada (ja sabeu que l'última no existeix) va decidir a cop de tuit canviar el nom i la imatge de Twitter per el d'X**. Això passava diumenge a la nit hora nostra quan amb un tuit disparava contra l'ocellet blau. L'isotip que encara trobeu a l'aplicació mòbil i en algun racó del web que encara no ha estat substituït per la infame, va ser dissenyat per Martin Grasser l'any 2012 a partir d'un redisseny de l'antic ocell, molt més naïf. De matriu geomètrica, les formes de l'ocellet responen a un joc visual d'encaix

Musk ha rebatejat espais i sales de reunions amb noms tan creatius com "eXposure," "eXult" i "s3Xy"

de cercles com molt bé explica el seu creador. L'actual X és la primera proposta que li va fer gràcia de les que li van fer usuaris que li van respondre al tuit de l'anunci del canvi de nom. Tant

podria ser la imatge d'un macroprostíbul de carretera com d'una discoteca de polígon com d'una marca de mitjons de mercat. Hores després, a la nit de San Francisco, la lamentable X era projectada a la façana de la seu central de Twitter a Market Street junt a l'encara logotip de Twitter, al qual li faltava la w.

En una altra excentricitat del milionari, a l'abril, havia fet treure la w del rètol de la façana deixant-hi "Titter", que en argot vol dir riure per sota el nas, allò de quan se t'escapa el riure quan no vols. És una altra gracieta marca de la casa, junt amb els 69 que guixa sempre que pot en informes i documents i el 420 que també guixa per tot arreu (el 420 denota les 4:20, l'hora en què els estudiants de Califòrnia dels 70 quedaven per fumar marihuana. Avui s'utilitza en argot per designar l'herba de fumar).

L'ocell blau gegant que hi havia a la recepció de Twitter i tots els que hi havia a l'interior també han volat. Musk ha rebatejat espais i sales de reunions amb noms tan creatius com "eXposure," "eXult" i "s3Xy", segons fotos que ha pogut obtenir el *New York Times*.

A Musk l'obsessió per l'X li ve de lluny. La seva primera empresa es deia X, més tard absorbida per PayPal, que és d'on li ve la pasta. D'aquí el nom de la seva empresa aeroespacial SpaceX. Però darrere de l'X hi ha un pla més ambiciós que mai

no ha amagat: convertir Twitter en una überaplicació a la WeChat xinesa. WeChat va començar sent una aplicació de xat com WhatsApp que va anar integrant a poc a poc tots els serveis de la web. El 2011, en una web mòbil xinesa encara incipient, a WeChat no li va costar gaire créixer fins a convertir-se en el monstre que és avui. Per entendre'ns, WeChat és ahora WhatsApp, Twitter, Facebook, YouTube, Khan Academy, l'aplicació de La Caixa, Booking, TripAdvisor, Zoom, botiga de videojocs i moltes coses més. "L'aplicació per a tot", aquesta és la dèria de Musk.

El que li quedava de més valor a Twitter era la marca

Els darrers vídeos que ha penjat sobre la nova marca, una X amb fons negre ple d'imperficcions – com som els humans diu ell – és ple *glitches* i errors buscats que li donen un aire de *Black Mirror*. No crec que se'n surti; la internet d'avui no és la de 2011 quan va sortir WeChat, les regulacions d'occident no són les de la Xina i un mercat global és heterogeni, multicultural, multilingüe i multimonedat, a diferència del mercat monolític xinès.

Després de fer fora mitja plantilla, d'espantar el 50% dels anunciants i de no parar de perdre usuaris des que Musk se'n va fer amo, el que li quedava de més valor a Twitter era la marca. Faria bé Musk de desconnectar de Twitter un temps, perdó d'X, sortir de la seva bombolla on ja només els trumpistes li riuen les gràcies i visitar el planeta Terra.

Notes:

*Va reptar públicament Mark Zuckerberg a mesurar-se la cigala per veure qui la tenia més llarga.

**He pogut utilitzar el caràcter x a tot l'article perquè l'isotip que ha escollit Musk és un caràcter genèric Unicode conegut com a "X majúscula matemàtica". El nou logotip també és gairebé idèntic a l'x minúscula de la font Monotype "Special Alphabet 4".

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

'Dheepan'

De Jacques Audiard

La immigració

Actualment, hi ha un desert d'estrenes al Sucre i a la majoria de cinemes del país. *Gran Turismo* i *De perdidos a Río* no és que no em motivin, sinó que em repel·leixen. A l'hora indicada, doncs, vaig decidir quedar-me a casa i revisitar un film de la meua confiança d'un dels meus directors preferits, en Jacques Audiard. Des d'*Un prophète* a *Les Olympiades* i abans altres joies com *De battre mon cœur s'est arrêté*, Jacques Audiard parla dels francesos amb una sensibilitat artística i humanística encomiable, a través d'un cinema popular i d'indole realista. En alguns casos es podria parlar d'un Ken Loach francès, és a dir, amb més pretensions o, com m'agrada pensar a mi, més complex. D'entre la seva prolífica filmografia, avui voldria destacar *Dheepan*, pel·lícula guanyadora de la Palma d'Or de Cannes el 2015 i de fàcil visionat, actualment, ja que la podeu trobar tant a *Filmin* com a *Prime Video*.

En *Dheepan* és un home d'acció que, abatut per la guerra, fuig de Sri Lanka. Per fer-ho, amb una desconeguda del país i una nena d'uns 9 anys sense cap relació amb cap dels dos adults es fan passar per una família ja traspasada i s'acullen al dret d'exili. Acaben en una *banlieue* francesa amb una càrrega de delinqüència prou generosa perquè la policia no hi posi els peus. La precisió emocional amb la qual es tracta la tragèdia d'aquesta família fictícia és formidable i a partir de la seva particularitat s'albira la dificultat màxima de qualsevol immigrant: oblidar, adaptar-

se i sentir-se sol. Per tirar endavant, coratge i determinació. Però encara més, se suposava que marxaven d'un país en guerra, i foren a parar a un barri amb més guerra. No hi ha descans.

Els plans de la *banlieue* francesa, pobre per antonomàsia, denoten un ambient decadent, però no es transmet pessimisme; la càmera d'aquest director posseeix un lirisme recal·litant i no hi ha lloc per a la desesperació, només per la bellesa i la revolta convulsa en nom d'aquesta; aquest tret estètic es troba també en els seus personatges, Julien Sorels del segle XXI, en pugna contra el món i qui faci falta. En el seu univers hi regna l'impuls primari de l'individu a ser reconegut, la voluntat de poder nietzscheana de tota la vida que, amb poques paraules i molt moviment et pot dur a ser l'agent justicier que es necessitava o l'arribista pèrfid que es fa amb el negoci. O una barreja de tots dos, deixant en suspens el judici moral.

En el cas de *Dheepan*, és un francès qui escriu la història d'aquests immigrants, així que potser tot plegat és una facècia, qui sap què en pensaria una singalesa del film... Però hem de quedar-nos també amb la part nutritiva o didàctica d'aquest, sobretot en una època en què fongs de racisme individualitzat i criminalitzador creixien a l'ombra de la nostra fictícia gestió migratòria: l'estranger és, per sobre de tot, un individu, i com a qualsevol autòcton, també se li inflen els collons (o ovaris)

OFERTA CULTURAL

J. Vilarrodà / T. Terradas

Humor i homenatge al teatre a Planoles amb 'Els secundaris'

Els secundaris. Els Pirates Teatre. Diumenge 20 d'agost, 10 nit. Casino de Planoles.

El Cicle d'Arts Escèniques i Música de Planoles tanca diumenge amb aquesta peça de petit format en què Bernat Cot i Laura Aubert són un actor i una actriu secundaris amb els nervis d'una estrena. Un homenatge al teatre, amb elements de vodevil i comèdia, amb ecos del Paral·lel de fa cent anys.

Arnau Tordera a la festa major de Sant Antoni de Vilamajor

Arnau Tordera. Diumenge 20 d'agost, 8 del vespre. El Patronat. Sant Antoni de Vilamajor.

El cantautor Arnau Tordera, líder del grup Obeses, presenta *El Joglar*, un concert inspirat en la figura i el llegat dels joglars dels segles XII i XIII.

ORIGINAL

VS.

REMAKE

'Dune'

País: Estats Units

Direcció: David Lynch

Intèrprets: Kyle MacLachlan, Francesca Annis, Jürgen Prochnow, Patrik Stewart, Sting i Sean Young.

Basada en la premiada novel·la homònima de ciència-ficció de Frank Herbert el 1965. La versió cinematogràfica de Lynch va esdevenir un fracàs comercial i de crítica. Rítmicament és molt plana perquè la narració era també molt plana (salvant unes poques escenes mítiques) i la seva banda sonora no és potent i envoltant com la de Zimmer el 2021. Tot i les seves imperfeccions, amb el temps se l'ha anat reivindicant per fanàtics del gènere, molts dels quals la consideren una pel·lícula de culte.

1984

2021

'Dune'

País: Estats Units

Direcció: Denis Villeneuve

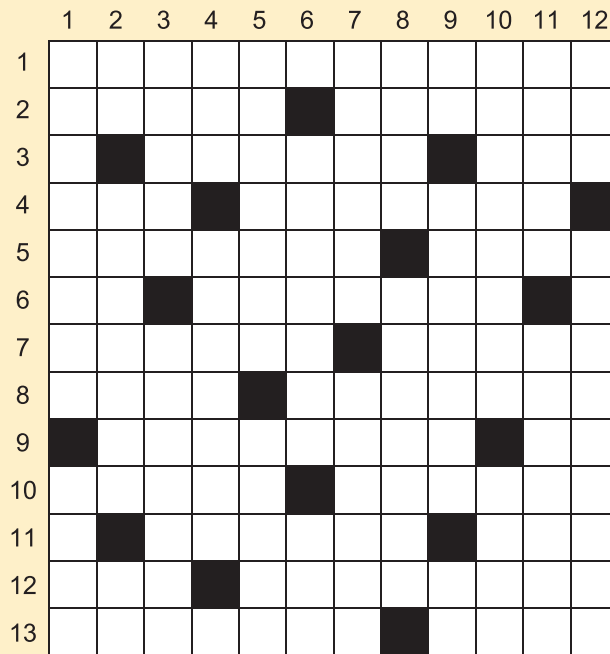
Intèrprets: Timothée Chalamet, Rebecca Ferguson, Oscar Isaac, Josh Brolin, Jason Momoa i Zendaya

La versió cinematogràfica de Villeneuve no seria exactament un *remake*, més aviat podríem dir que són dos guions adaptats del mateix llibre. Lynch va adaptar el primer volum sencer, mentre que Villeneuve només ho ha fet d'una part. Aquesta nova versió aconsegueix submergir el públic en el seu relat acostant-lo al món ingent de *Dune* donant-li una dimensió nova no gaire literal per aconseguir un ritme perfecte i convincent.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Prou pietat per acollir a casa la misèria i fer-ne concòrdia / 2. Compost terpènic a l'oli d'alfàbrega. Llengua sense capacitat gustativa / 3. Partida de naixement. Son germà duu figures i ella torrons. Quan serà fosc / 4. Oasi desensofrat. Ressonat amb aire de celebració / 5. Al tren i al metro tohom demana per ella. Assassini a traïció, per l'esquena / 6. El millor amic del gos. Apena, danya el sentiment. Repeteix en escena / 7. O dissols o desmuntes. Extravies el sentit de la victòria / 8. Noia deformada per un anió revolucionari. Va tocar el dos per culpa de les circumstàncies / 9. Referit a l'emperador de la famosa via. Parets de la llar / 10. Al coi de fi del món dels PPCC, aquesta ciutat! Col·lecta a la parròquia per reconstruir la petaca / 11. Un quart de vuit. Endreci la documentació. Tabac d'aspecte nòrdic / 12. A l'interior d'un Micra. Tantes vegades com es fan lladres / 13. Cosines dels sifons, les que s'obren a l'inrevés. La part més estable de tot casament.

VERTICALS: 1. Com un mico quan li posen la medalla, aquesta ramificació. Els veterans del casal / 2. Síntomes d'icterícia. La presència d'aquest magatzem sempre és explosiva. Ni mitja cerilla / 3. El cosí més bufó de la sípia. Camps de concentració de saücs / 4. Lletra per cloure al tema. Aquella calor que ofega i causa suor. Un punt d'orgull / 5. Tan cansada que l'enemic la considera derrotada. Forats a la bóta dels que fan angúnia / 6. Una mica d'imaginació. Boniques?: però si són estèrils i eixorques... Ficar per la part de dins / 7. No és

qüestió de gra ans de ciri. Francès mal considerat perquè prové del sud / 8. Sa mare el deu haver parit fent la vertical. Derivats amb fascinants efectes secundaris / 9. Abracen la Remei. Embotit de moltó que es gira a la paella. Encara els mateixos símptomes / 10. En cas de donació n'és el destinatari. Secció del vaixell reservada als llibres / 11. Escarneix. Unitat de massa atòmica i massa poca vista / 12. Amics d'Altre Temps. Tan pot ser la propietària com una desconeguda sense nom.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: molt fàcil

					3	7		9
9					2	1	3	
	1		9			8		
1	6	2				4	8	7
5		7	8	2		6		3
		9	7	4	6	2		1
7	5		6			9		4
	8	1	3	9		5	7	6
6	9		2		7		1	

Dificultat: difícil

	9				2			
	2	3	7	9		4		
7		8		3	6			9
8			3		9			
				2				
		5	1			7	6	
					8	6	5	
	8	7	5					2
		2			3		4	

QUADRE NUMÈRIC

8	-	5	-	9	-6
+		-		+	
3	+		-	7	-2
+		-		+	
	-		+		3
17		-1		17	

SOPA DE LLETRES

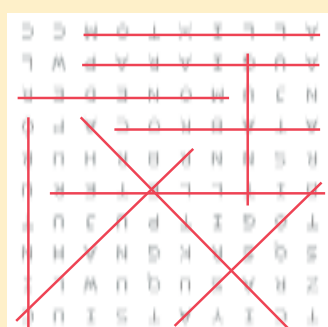
T	C	I	Y	A	T	S	I	U	C
Z	R	A	S	U	Q	U	W	L	I
S	Q	S	R	K	G	N	A	H	N
T	O	G	I	T	P	U	J	U	T
B	I	T	L	L	E	T	E	R	U
R	S	N	N	R	R	R	H	I	R
A	T	A	B	R	O	C	A	P	Ó
N	J	U	M	O	N	E	D	E	R
A	U	G	I	A	R	A	P	W	L
A	L	L	I	X	T	O	M	C	C

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Bossa
- Bitlleter
- Cartera
- Cinturó
- Clauer
- Corbata
- Guant
- Moneder
- Motxilla
- Paraigua

SOLUCIONS

	17	-1	17
3	1	4	9
	+	-	+
-2	7	2	3
	+	-	+
-6	9	5	8

6	9	4	8	1	2	3	7	5
5	6	2	9	7	3	8	4	1
4	8	7	5	6	1	9	2	3
3	1	9	2	4	8	6	5	7
2	3	5	1	8	4	7	6	9
9	4	1	6	2	7	5	3	8
8	7	6	3	5	9	2	1	4
7	5	8	4	3	6	1	9	2
1	2	3	7	9	5	4	8	6
6	9	4	8	1	2	3	7	5

6	9	4	2	5	7	3	1	8
2	8	1	3	9	4	5	7	6
7	5	3	6	1	8	9	2	4
8	3	9	7	4	6	2	5	1
5	4	7	8	2	1	6	9	3
1	6	2	5	3	9	4	8	7
3	1	6	9	7	5	8	4	2
9	7	8	4	6	2	1	3	5
4	2	5	1	8	3	7	6	9

1	M	I	S	E	R	I	C	O	R	D	I	A
2	O	C	I	M	E	I	D	I	O	M	A	
3	N	P	A	N	E	R	A	N	I	T		
4	P	A	R	O	X	I	M	A	I	T		
5	E	M	A	D	O	L	O	R	A	E		
6	S	A	D	O	L	O	R	A	E			
7	D	E	S	F	A	S	P	E	R	D	S	
8	I	N	A	F	I	L	I	A	L			
9	A	U	G	U	S	T	A	L	L			
10	A	L	C	O	I	A	C	A	P	T	E	
11	V	A	R	X	I	V	I	R	O	S		
12	I	C	R	O	S	I	O	S	O	S		
13	S	E	S	O	S	O	S	O	S			

Dificultat: difícil

Dificultat: molt fàcil